

Suvestinė redakcija nuo 2015-01-01

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2002, Nr. [16-644](#), i. k. 1022050ISAK00000040

Nauja redakcija nuo 2010-06-18:

Nr. [1K-188](#), 2010-06-10, Žin. 2010, Nr. 70-3480 (2010-06-17), i. k. 1102050ISAK001K-188

**LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERAS
Į S A K Y M A S**

**DĖL SKOLŲ BEVILTIŠKUMO BEI PASTANGŲ SUSIGRAŽINTI ŠIAS SKOLAS
ĮRODYMO IR BEVILTIŠKŲ SKOLŲ SUMŲ APSKAIČIAVIMO TAISYKLIŲ
PATVIRTINIMO**

2002 m. vasario 11 d. Nr. 40
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo (Žin., 2001, Nr. [110-3992](#)) 25 straipsnio 2 dalimi ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. sausio 7 d. nutarimo Nr. 6 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymą“ (Žin., 2002, Nr. [3-78](#)) 3 punktu, Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (Žin., 2002, Nr. [73-3085](#); 2010, Nr. [145-7410](#)) 18 straipsnio 13 dalimi ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. kovo 30 d. nutarimu Nr. 363 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 18 straipsnio 13 dalį“ (Žin., 2011, Nr. [39-1861](#)), Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo (Žin., 2002, Nr. 35-1271; 2011, Nr. 161-7616) 89¹ straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gegužės 15 d. nutarimo Nr. 671 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo nuostatas“ (Žin., 2002, Nr. [51-1939](#); 2012, Nr. [29-1307](#)) 1.20 punktu,

Preambulės pakeitimai:

Nr. [1K-145](#), 2011-04-14, Žin., 2011, Nr. 47-2231 (2011-04-21), i. k. 1112050ISAK001K-145

Nr. [1K-311](#), 2012-09-19, Žin., 2012, Nr. 110-5615 (2012-09-22), i. k. 1122050ISAK001K-311

t v i r t i n u Skolų beviltiškumo bei pastangų susigrąžinti šias skolas įrodymo ir beviltiškų skolų sumų apskaičiavimo taisykles (pridedama).

FINANSŲ MINISTRĖ

DALIA GRYBAUSKAITĖ

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos finansų ministro
2002 m. vasario 11 d. įsakymu Nr. 40
(Lietuvos Respublikos finansų ministro
2010 m. birželio 10 d. įsakymo Nr. 1K-188
redakcija)

SKOLŲ BEVILTIŠKUMO BEI PASTANGŲ SUSIGRAŽINTI ŠIAS SKOLAS ĮRODYMO IR BEVILTIŠKŲ SKOLŲ SUMŲ APSKAIČIAVIMO TAISYKLĖS

1. Skolų beviltiškumo bei pastangų susigrąžinti šias skolas įrodymo ir beviltiškų skolų sumų apskaičiavimo taisyklės (toliau – taisyklės) reglamentuoja, koku būdu vienetas (toliau – pelno mokesčio mokėtojas) pelno mokesčio tikslais, individualią veiklą vykdamas gyventojas (toliau – gyventojų pajamų mokesčio mokėtojas) gyventojų pajamų mokesčio tikslais ar apmokestinamasis asmuo pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) tikslais įrodo skolų arba jų dalies, įskaitant pardavimo PVM (toliau – skolos), beviltiškumą ir pastangas susigrąžinti tas skolas. Šios taisyklės taip pat reglamentuoja, kaip pelno mokesčio mokėtojas ar gyventojų pajamų mokesčio mokėtojas apskaičiuoja beviltiškų skolų sumas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-145](#), 2011-04-14, Žin., 2011, Nr. 47-2231 (2011-04-21), i. k. 1112050ISAK001K-145

Nr. [1K-311](#), 2012-09-19, Žin., 2012, Nr. 110-5615 (2012-09-22), i. k. 1122050ISAK001K-311

2. Pelno mokesčio mokėtojas, gyventojų pajamų mokesčio mokėtojas ir (arba) apmokestinamasis asmuo (toliau kartu – mokesčio mokėtojas) turi teisę skolas laikyti beviltiškoms, jeigu:

2.1. pelno mokesčio mokėtojas ar gyventojų pajamų mokesčio mokėtojas negali jų susigrąžinti praėjus ne mažiau kaip vieniems metams nuo skolų sumos įtraukimo į pelno mokesčio mokėtojo ar gyventojų pajamų mokesčio mokėtojo pajamas arba iki Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo įsigaliojimo – į realizavimo pajamas (įplaukas) (toliau – pajamos), o jeigu pelno mokesčio mokėtojas ar gyventojų pajamų mokesčio mokėtojas pajamas pripažįsta pagal pinigų apskaitos principą arba iki Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo įsigaliojimo bendrąsias įplaukas pripažino faktišku įplaukų gavimo momentu (toliau – pajamas pripažįsta pagal pinigų apskaitos principą) – praėjus ne mažiau kaip vieniems metams nuo skolų atsiradimo momento užfiksavimo mokesčio mokėtojo apskaitos dokumentuose ir apskaitos registruose, o apmokestinamasis asmuo negali jų susigrąžinti praėjus ne mažiau kaip 12 paskutinių kalendorinių mėnesių nuo tiekiamų prekių ar teikiamų paslaugų apmokestinimo momento; arba

2.2. skolininkas yra miręs arba paskelbtas mirusiu; arba

2.3. skolininkas yra likviduotas; arba

2.4. skolininkas yra bankrutavęs.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-311](#), 2012-09-19, Žin., 2012, Nr. 110-5615 (2012-09-22), i. k. 1122050ISAK001K-311

3. Visais šių taisyklių 2 punkte nurodytais atvejais mokesčio mokėtojas turi įrodyti ne tik skolų beviltiškumą, bet ir savo pastangas šioms skoloms susigrąžinti.

4. Spręsti, ar mokesčio mokėtojas negali susigrąžinti skolų ir stengiasi jas susigrąžinti, galima tik tada, kai skolininkui arba jo teisių perėmėjui pagal sutartį (sandorį) su mokesčio mokėtoju atsiranda pareiga sugrąžinti skolas.

5. Pelno ir gyventojų pajamų mokesčių tikslais beviltiškų skolų sumą taip pat sudaro ir šioms beviltiškoms skoloms tenkanti pardavimo PVM suma. Jeigu pelno mokesčio mokėtojas ir gyventojų pajamų mokesčio mokėtojas pajamas pripažįsta pagal pinigų apskaitos principą, į leidžiamus atskaitymus įtraukiama beviltiškoms skoloms tenkanti sąnaudų dalis kartu su šioms skoloms tenkančia pardavimo PVM suma (toliau – skoloms tenkanti sąnaudų dalis). Šiuo atveju, jeigu atimtas beviltiškas skolas skolininkas vėliau grąžina, visa grąžinta skolų suma, įskaitant šioms

skoloms tenkančią PVM sumą, priskiriama pajamoms. Jeigu Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo (Žin., 2002, Nr. [35-1271](#)) nustatyta tvarka beviltiškomis skoloms tenkančia pardavimo PVM suma tikslinama į biudžetą mokėtina PVM suma, ši PVM suma nelaikoma pelno ir gyventojų pajamų mokesčių tikslais beviltiškomis skoloms tenkančia pardavimo PVM suma.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-311](#), 2012-09-19, Žin., 2012, Nr. 110-5615 (2012-09-22), i. k. 1122050ISAK001K-311

6. Jeigu beviltiškomis laikomų skolų suma buvo įtraukta į pajamas nuo 2000 m. sausio 1 d., tai visa beviltiškomis laikomų skolų suma įtraukiama į leidžiamus atskaitymus tą mokestinį laikotarpį, kada skolos buvo pripažintos beviltiškomis pagal šių taisyklių nuostatas.

7. Jeigu pelno mokesčio mokėtojas ir gyventojų pajamų mokesčio mokėtojas pajamas pripažįsta pagal pinigų apskaitos principą ir pelno mokesčio mokėtojas beviltiškomis pripažintas skolas užfiksavo apskaitos dokumentuose nuo 2000 m. sausio 1 d., o gyventojų pajamų mokesčio mokėtojas – nuo 2003 m. sausio 1 d., tai šioms skoloms tenkanti sąnaudų dalis įtraukiama į leidžiamus atskaitymus tą mokestinį laikotarpį, kada skolos buvo pripažintos beviltiškomis pagal šių taisyklių nuostatas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-311](#), 2012-09-19, Žin., 2012, Nr. 110-5615 (2012-09-22), i. k. 1122050ISAK001K-311

8. Jeigu skolų suma buvo įtraukta į pelno mokesčio mokėtojo pajamas nuo mokestinio laikotarpio, prasidėjusio 1996 metais, pradžios iki 1999 m. gruodžio 31 d. ir tos skolos laikomos beviltiškomis, tai beviltiškų skolų suma įtraukiama į leidžiamus atskaitymus lygiomis dalimis per penkerius ateinančius metus, pradedant tuo mokestiniu laikotarpiu, kurį skolos buvo pripažintos beviltiškomis, bet ne anksčiau nei mokestiniu laikotarpiu, kuris prasidėjo 2000 metais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-311](#), 2012-09-19, Žin., 2012, Nr. 110-5615 (2012-09-22), i. k. 1122050ISAK001K-311

9. Jeigu pelno mokesčio mokėtojas pajamas pripažino pagal pinigų apskaitos principą, tai skoloms, kurios atsirado nuo mokestinio laikotarpio, prasidėjusio 1996 metais, pradžios iki 1999 m. gruodžio 31 d., tenkanti sąnaudų dalis įtraukiama į leidžiamus atskaitymus lygiomis dalimis per penkerius metus, pradedant tuo mokestiniu laikotarpiu, kurį skolos pradedamos laikyti beviltiškomis, bet ne anksčiau nei mokestiniu laikotarpiu, kuris prasidėjo 2000 metais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-311](#), 2012-09-19, Žin., 2012, Nr. 110-5615 (2012-09-22), i. k. 1122050ISAK001K-311

10. Jeigu tarp mokesčio mokėtojo ir jo skolininko egzistuoja skolos, kurios atitinka šių taisyklių 2 punkte nustatytus kriterijus, ir tas mokesčio mokėtojas kokiu nors būdu iš to skolininko įsigyja kokio nors turto, prekių ir (arba) paslaugų ir jo skolos taip pat atitinka šių taisyklių 2 punkte nustatytus kriterijus, tai tokiais atvejais ir vienos, ir kitos skolos negali būti laikomos beviltiškomis. Šiais atvejais beviltiška gali būti laikoma tik tokia suma, kuri yra vienu ir kitų skolų, kurios atitinka šių taisyklių 2 punkte nustatytus kriterijus, skirtumas. Ši taisyklė yra taikoma neatsižvelgiant į tai, koks laiko tarpas skiria kiekvieną iš nurodytų skolų atsiradimą. Šiais tikslais tokie skolos įskaitymai turi būti patvirtinti mokesčio mokėtojo ir skolininko surašytais dokumentais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-311](#), 2012-09-19, Žin., 2012, Nr. 110-5615 (2012-09-22), i. k. 1122050ISAK001K-311

11. Jeigu mokesčio mokėtojas skolų reikalavimo teisę atlygintinai arba neatlygintinai perleido kitam asmeniui, tai mokesčio mokėtojas neturi teisės tokių skolų, kurios atitinka šių taisyklių 2 punkte nustatytus kriterijus, laikyti beviltiškomis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-311](#), 2012-09-19, Žin., 2012, Nr. 110-5615 (2012-09-22), i. k. 1122050ISAK001K-311

12. Tais atvejais, kai skolos atitinka šių taisyklių 2 punkte nustatytus kriterijus, tačiau dėl pasikeitusių aplinkybių mokesčio mokėtojas netenka teisės iš skolininko (jo teisių perėmėjo arba

įpėdinio) reikalauti skolų, tai tokiu atveju skolos negali būti laikomos beviltiškomis. Ši taisyklė taikoma ir tais atvejais, kai tarp mokesčio mokėtojo ir skolininko yra atnaujinamas procesas bylos, užbaigtos įsiteisėjusiu teismo sprendimu, ir priimamas bei įsiteisėja sprendimas, pagal kurį sumažėja arba paneigiamos skolininko skolos.

13. Skolos, atitinkančios šių taisyklių 2 punkte nustatytus kriterijus, negali būti laikomos beviltiškomis tais atvejais, kai mokesčio mokėtojas praleidžia teisės aktų nustatytus senaties terminus, terminai neatnaujinami ir tuo pagrindu jo reikalavimas atgauti skolas yra atmetamas, nepripažįstamas arba nevykdomas. Jeigu senaties terminas reikalavimui dėl skolų pareikšti suėjo iki Skolų beviltiškumo ir pastangų šioms skoloms susigrąžinti įrodymo bei beviltiškų skolų sumų apskaičiavimo ir pranešimo apie beviltiškas skolas tvarkos, patvirtintos finansų ministro 2000 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 351 (Žin., 2001, Nr. [3-54](#)), paskelbimo, terminas neatnaujinamas ir tuo pagrindu reikalavimas atgauti skolas yra atmetamas, nepripažįstamas arba nevykdomas, tai mokesčio mokėtojas skolų beviltiškumą ir pastangas susigrąžinti skolas gali įrodyti remdamasis šių taisyklių 29 ir 30 punktais, neatsižvelgdamas į skolų sumos dydį.

14. Skolos, atitinkančios šių taisyklių 2 punkte nustatytus kriterijus, nelaikomos beviltiškomis tais atvejais, kai mokesčio mokėtojas praleidžia sutarčių arba teisės aktų nustatytus terminus, terminai neatnaujinami ir tuo pagrindu mokesčio mokėtojo reikalavimas atgauti skolas yra teismo (ar bylą nagrinėjusios institucijos) atmetamas arba nepripažįstamas. Skolos nelaikomos beviltiškomis tais atvejais, jeigu jas mokesčio mokėtojui grąžina ne skolininkas, bet kitas asmuo.

15. Šių taisyklių 2.1 punkte nurodytais atvejais skolų beviltiškumą ir pastangas susigrąžinti tokias skolas įrodo tokie dokumentai (juos mokesčio mokėtojas privalo turėti):

15.1. įsiteisėjęs Lietuvos Respublikos teismo (arba ginčą nagrinėjusios institucijos) sprendimas, nuosprendis arba nutartis (toliau – sprendimas), kuriais patvirtinama mokesčio mokėtojo teisė susigrąžinti skolas. Tais atvejais, kai byla tarp mokesčio mokėtojo ir jo skolininko buvo baigta nagrinėti ne Lietuvos Respublikoje, užsienio valstybės teismo (arba ginčą nagrinėjusios institucijos) įsiteisėjęs sprendimas (arba kitoks dokumentas, kuriuo patvirtinama mokesčio mokėtojo teisė susigrąžinti skolas);

15.2. jeigu sprendimas yra vykdomas arba vykdytinas Lietuvos Respublikoje, – antstolio surašytas aktas ir vykdomasis dokumentas, pagal kurį išieškojimas nebuvo įvykdytas, arba dokumentai, patvirtinantys faktą, kad skolininkas neturi privalomojo registruoti turto ir kad iš skolininko nepavyko išieškoti pakankamai turto kreditorių reikalavimams patenkinti bylose su kitais kreditoriais. Tais atvejais, kai teismo sprendimas yra vykdomas užsienyje, – oficialiai išduoti užsienio kompetentingų institucijų dokumentai, patvirtinantys sprendimo neįvykdymą arba įvykdymą iš dalies.

16. Tais atvejais, kai skolininkas yra miręs arba paskelbtas mirusiu, skolų beviltiškumą ir pastangas jas susigrąžinti įrodo dokumentai, kurie patvirtina skolininko mirties faktą, taip pat faktą, kad skolininko palikto turto nepakanka šioms skoloms susigrąžinti, o tais atvejais, kai už palikėjo skolas įpėdinis atsako visu savo turtu, – dokumentai, kurie patvirtina faktą, jog įpėdinio turto nepakanka palikėjo skoloms sugrąžinti:

16.1. šių taisyklių tikslais, jeigu skolininko mirties faktas yra įregistruotas Lietuvos Respublikoje, skolininko mirties faktą patvirtina skolininko mirties liudijimas. Jeigu skolininko mirties faktas yra įregistruotas užsienyje ir neturi būti įregistruotas Lietuvos Respublikoje, – iš užsienio valstybės institucijos gautas dokumentas, patvirtinantis skolininko mirties faktą;

16.2. jeigu mokesčio mokėtojas neturi galimybės gauti šių taisyklių 16.1 punkte nurodytų dokumentų, tai jis turi turėti kokį nors kitą dokumentą, kuriame turi būti oficialiai (teismo, notaro, civilinę metrikaciją tvarkančios arba kitokios valstybinės institucijos) nurodytas faktas, kad skolininkas yra miręs arba paskelbtas mirusiu;

16.3. faktą, kad skolininko palikto turto nepakanka skoloms susigrąžinti, turi patvirtinti dokumentai, nurodyti šių taisyklių 15.1 ir 15.2 punktuose;

16.4. tais atvejais, kai už palikėjo skolas įpėdinis atsako visu savo turtu, faktą, kad įpėdinio turto nepakanka palikėjo skoloms sugrąžinti, turi patvirtinti dokumentai, nurodyti šių taisyklių 15.1 ir 15.2 punktuose;

16.5. mokesčio mokėtojas taip pat turi turėti dokumentus, kuriuose turi būti oficialiai (teismo, notaro, civilinę metrikaciją tvarkančios arba kitokios valstybinės institucijos) nurodomas faktas, kas yra skolininko įpėdinis (arba įpėdiniai) ir teisių bei pareigų perėmėjas (arba perėmėjai).

17. Šių taisyklių 2.3 punkte nurodytu atveju skolos gali būti laikomos beviltiškomis tik tada, jeigu skolininkas yra likviduotas ir nėra visiškai atsiskaitęs su mokesčio mokėtoju. Jeigu skolininkas yra likviduotas, tačiau egzistuoja jo skolų (teisių ir pareigų) perėmėjas, tai skolos negali būti laikomos beviltiškomis vadovaujantis šių taisyklių 2.3 punkte nurodytu pagrindu.

18. Šių taisyklių 17 punkte nurodytais atvejais mokesčio mokėtojas turi turėti tokius dokumentus:

18.1. Valstybės įmonės Registrų centras išduotą (ar iš jos duomenų bazės elektroniniu būdu gautą) dokumentą, įrodantį likviduoto asmens išregistravimą iš juridinių asmenų registro, o jeigu ūkio subjektas yra iš užsienio valstybės, – išregistravimo faktą patvirtinantį oficialiai (teismo, notaro arba kitokios valstybinės institucijos) išduotą dokumentą;

18.2. dokumentus, kurie patvirtina faktus, kad likviduotas skolininkas neturėjo pakankamai turto skoloms sugrąžinti, – šį faktą patvirtinančiais dokumentais laikomi šių taisyklių 15.1 ir 15.2 punktuose nurodyti dokumentai;

18.3. arba kitokius dokumentus, kuriuose oficialiai (teismo, notaro arba kitokios valstybės institucijos) yra patvirtinami faktai, leidžiantys taikyti šių taisyklių 17 punkto nuostatas.

19. Mokesčio mokėtojas gali skolas laikyti beviltiškomis, kai negali jų atgauti dėl to, kad skolininkas yra:

19.1. bankrutavusi įmonė, kaip ši sąvoka yra apibrėžta Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatyme (Žin., 2001, Nr. [31-1010](#));

19.2. fizinis asmuo, dėl kurio baigta fizinio asmens bankroto byla, kaip tai nustatyta Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatyme (Žin., 2012, Nr. [57-2823](#)), išskyrus atvejus, kai bankroto byla baigta teismui pateikus dokumentus, patvirtinančius, kad fizinis asmuo gali ir galės ateityje įvykdyti skolinius įsipareigojimus;

19.3. asmuo, bankrutavęs pagal užsienio valstybės įstatymus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-311](#), 2012-09-19, Žin., 2012, Nr. 110-5615 (2012-09-22), i. k. 1122050ISAK001K-311

20. Šių taisyklių 19 punkte nurodytais atvejais mokesčio mokėtojas, norėdamas skolas laikyti beviltiškomis, turi turėti tokius dokumentus:

20.1. įsiteisėjusią teismo nutartį likviduoti įmonę dėl bankroto arba kreditorių susirinkimo nutarimą paskelbti įmonę likviduojama dėl bankroto arba dokumentą, įrodantį likviduotos dėl bankroto įmonės išregistravimą iš juridinių asmenų registro;

20.2. tais atvejais, kai įmonių bankroto procedūras reglamentuoja 1997 m. birželio 17 d. Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymas (Žin., 1997, Nr. [64-1500](#)), mokesčio mokėtojas turi turėti įsiteisėjusį teismo sprendimą paskelbti įmonę likviduojama dėl bankroto arba kreditorių susirinkimo nutarimą paskelbti įmonę likviduojama dėl bankroto;

20.3. tais atvejais, kai įmonių bankroto procedūras reglamentuoja 1992 m. spalio 15 d. Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymas (Žin., 1992, Nr. [29-843](#)), mokesčio mokėtojas turi turėti minėto įstatymo nustatytus dokumentus, patvirtinančius faktus, kuriuos patvirtina dokumentai, nurodyti šių taisyklių 20.1 punkte.

20.4. įsiteisėjusius teismo nutartį ar sprendimą baigti fizinio asmens bankroto bylą;

Papildyta punktu:

Nr. [IK-311](#), 2012-09-19, Žin., 2012, Nr. 110-5615 (2012-09-22), i. k. 1122050ISAK001K-311

20.5. tais atvejais, kai skolininkas yra bankrutavęs pagal užsienio valstybės įstatymus, – užsienio valstybėje išduotus tai patvirtinančius dokumentus.

Papildyta punktu:

Nr. [IK-311](#), 2012-09-19, Žin., 2012, Nr. 110-5615 (2012-09-22), i. k. 1122050ISAK001K-311

21. Mokesčio mokėtojas turi turėti šiose taisyklėse nurodytų dokumentų originalus arba jų

nuorašus. Šių taisyklių tikslais dokumentų nuorašai turi būti patvirtinti tuos dokumentus išdavusių institucijų arba originalių dokumentų nuorašai turi būti patvirtinti notariniais veiksmais atlikti nustatyta tvarka. Šiame punkte nurodyti reikalavimai taip pat taikomi ir dokumentams, kurie yra išduoti užsienio valstybėse.

22. Dokumentai, kuriais remdamasis mokesčio mokėtojas skolas pripažįsta beviltiškomis, turi būti saugomi tokių pat laikotarpį ir tokia pat tvarka, kaip saugomi buhalterinės apskaitos dokumentai pagal galiojančius teisės norminius aktus. Jeigu mokesčio mokėtojas neturi reikiamų dokumentų, skolos negali būti pripažįstamos beviltiškomis.

23. Oficialūs (teismo, notaro, civilinę metrikaciją tvarkančios arba kitokios valstybinės institucijos) dokumentai, išduoti užsienio valstybėse, dalyvaujančiose 1961 m. spalio 5 d. Hagos konvencijoje „Dėl užsienio valstybėse išduotų dokumentų legalizavimo panaikinimo“ (Žin., 1997, Nr. [68-1699](#)), turi būti patvirtinti pažyma (apostille) Dokumentų legalizavimo ir tvirtinimo pažyma (Apostille) tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 30 d. nutarimu Nr. 1079 (Žin., 2006, Nr. [118-4477](#)), nustatyta tvarka. Valstybių, nedalyvaujančių šioje konvencijoje, oficialūs (teismo, notaro, civilinę metrikaciją tvarkančios arba kitokios valstybinės institucijos) dokumentai turi būti legalizuoti remiantis nurodyta tvarka. Nereikia legalizuoti ar patvirtinti pažyma (apostille) dokumentų, pateikiamų iš tų užsienio valstybių, su kuriomis yra įsigaliojusios dvišalės sutartys dėl teisinės pagalbos ir teisinių santykių civilinėse, šeimos ir baudžiamosiose bylose, tačiau tokių dokumentų nuorašai turi būti patvirtinti notariniais veiksmais atlikti nustatyta tvarka. Šiame punkte išdėstytas reikalavimas netaikomas dokumentams, kurie tiesiogiai neįrodo, kad skolos gali būti laikomos beviltiškomis, o tik papildo mokesčio mokėtojo turimus dokumentus, kurių pagrindu skolos yra laikomos beviltiškomis.

24. Tais atvejais, kai dokumentas, kurio pagrindu skolos yra laikomos beviltiškomis, yra surašytas užsienio kalba, tai mokesčio mokėtojas turi turėti ir tokio dokumento vertimą į lietuvių kalbą.

25. Jeigu pelno ir gyventojų pajamų mokesčių tikslais vieno skolininko skolų, įtrauktų į pajamas arba užfiksuotų pelno mokesčio mokėtojo ar gyventojų pajamų mokesčio mokėtojo apskaitos dokumentuose (jeigu pelno mokesčio mokėtojas ar gyventojų pajamų mokesčio mokėtojas pajamas pripažįsta pagal pinigų apskaitos principą) per vieną mokestinį laikotarpį, arba PVM tikslais vieno skolininko skolų (įskaitant pardavimo PVM), už kurias prievolė apskaičiuoti PVM atsirado per vienus kalendorinius metus, suma neviršija 3 000 eurų, tai, norint skolas laikyti beviltiškomis, yra netaikomi reikalavimai privalomai turėti dokumentus, nurodytus šių taisyklių 15.1 ir 15.2 papunkčiuose. Šiais atvejais mokesčio mokėtojas turi turėti dokumentus, įrodančius skolų beviltiškumą ir mokesčio mokėtojo pastangas atgauti tokias skolas. Skolų beviltiškumo ar pastangų susigrąžinti skolas įrodymo dokumentais yra laikomi dokumentai, kurie leidžia padaryti išvadą, kad atgauti skolų negalima ir kad mokesčio mokėtojas stengėsi skolas susigrąžinti: skolų suderinimo aktai (jei jie yra sudaryti), susitikimų su skolininku protokolai, įvairi vidinė mokesčio mokėtojo dokumentacija (finansinių tarnybų ataskaitos, informaciniai pranešimai ir kt.), taip pat išorinė dokumentacija (susirašinėjimo su skolininku įrodymai – registruoti laiškai, telegramos, fakso pranešimai, bankų, audito firmų ir kitų organizacijų rašytinė informacija, susijusi su skolininko finansinės būklės įvertinimu, skolų išieškojimo (tarpininkavimo susigrąžinant skolas) paslaugas teikiančių įmonių dokumentai, kur nurodoma apie pastangas atgauti skolas, ir kitokie dokumentai). Bet kuriuo atveju tokie dokumentai turi leisti padaryti išvadą, kad atgauti skolų negalima ir kad mokesčio mokėtojas stengėsi skolas susigrąžinti.

Punkto pakeitimai:

Nr. [IK-311](#), 2012-09-19, Žin., 2012, Nr. 110-5615 (2012-09-22), i. k. 1122050ISAK001K-311

Nr. [IK-434](#), 2014-12-05, paskelbta TAR 2014-12-12, i. k. 2014-19583

26. Šių taisyklių 25 punkte nurodytiems dokumentams yra netaikomi šiose taisyklėse esantys dokumentų legalizavimo arba patvirtinimo pažyma (*apostille*), vertimo ir (arba) jų nuorašų tvirtinimo reikalavimai. Tačiau tais atvejais, kai mokesčių administratorius nusprendžia, kad turimi papildomi dokumentai arba jų nuorašai turi būti šiose taisyklėse nustatyta tvarka išversti, patvirtinti ir (arba) legalizuoti arba patvirtinti pažyma (*apostille*), tai toks reikalavimas neturi tapti

nepateisinamai sudėtinga kliūtimi mokesčio mokėtojui įrodyti skolų beviltiškumą ir savo pastangas atgauti skolas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-311](#), 2012-09-19, *Žin.*, 2012, Nr. 110-5615 (2012-09-22), i. k. 1122050ISAK001K-311

27. Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos turi teisę priimti sprendimus, kurie nustatytų bendras taisykles, kokie dokumentai 25 punkte nurodytais atvejais, be jame nurodytųjų, gali būti laikomi skolų beviltiškumą patvirtinančiais dokumentais.

28. Reikalavimas mokesčio mokėtojui turėti šiose taisyklėse nurodytus dokumentus, įrodančius skolų beviltiškumą ir mokesčio mokėtojo pastangas atgauti tokias skolas, netaikomas, norint laikyti beviltiškomis šias skolas:

28.1. jeigu pelno ir gyventojų pajamų mokesčių tikslais vieno skolininko skolų, įtrauktų į pajamas arba užfiksuotų mokesčio mokėtojo apskaitos dokumentuose (jeigu pelno mokesčio mokėtojas ar gyventojų pajamų mokesčio mokėtojas pajamas pripažįsta pagal pinigų apskaitos principą) per vieną mokestinį laikotarpį, arba PVM tikslais vieno skolininko skolų (įskaitant pardavimo PVM), už kurias prievolė apskaičiuoti PVM atsirado per vienus kalendorinius metus, suma neviršija 300 eurų;

28.2. jeigu pelno ir gyventojų pajamų mokesčių tikslais vieno skolininko (fizinio asmens) skolų, įtrauktų į pajamas arba užfiksuotų mokesčio mokėtojo apskaitos dokumentuose (jeigu pelno mokesčio mokėtojas ar gyventojų pajamų mokesčio mokėtojas pajamas pripažįsta pagal pinigų apskaitos principą) per vieną mokestinį laikotarpį, arba PVM tikslais vieno skolininko skolų (įskaitant pardavimo PVM), už kurias prievolė apskaičiuoti PVM atsirado per vienus kalendorinius metus, suma neviršija 1 000 eurų, o skolos susidarė dėl pervežimo paslaugų, privaloma tvarka suteiktų deportuojamiems keleiviams.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-311](#), 2012-09-19, *Žin.*, 2012, Nr. 110-5615 (2012-09-22), i. k. 1122050ISAK001K-311

Nr. [1K-434](#), 2014-12-05, *paskelbta TAR 2014-12-12, i. k. 2014-19583*

29. Jeigu pelno ir gyventojų pajamų mokesčių tikslais vieno skolininko skolų, įtrauktų į pajamas arba užfiksuotų mokesčio mokėtojo apskaitos dokumentuose (jeigu pelno mokesčio mokėtojas ar gyventojų pajamų mokesčio mokėtojas pajamas pripažįsta pagal pinigų apskaitos principą) per vieną mokestinį laikotarpį, arba PVM tikslais vieno skolininko skolų (įskaitant pardavimo PVM), už kurias prievolė apskaičiuoti PVM atsirado per vienus kalendorinius metus, suma yra didesnė nei 3 000 eurų, bet ne didesnė kaip 30 000 eurų, tai nebūtina turėti šių taisyklių 15.1 papunktyje nurodytų dokumentų. Šiais atvejais mokesčio mokėtojas, norėdamas skolas laikyti beviltiškomis, turi turėti 15.2 papunktyje nurodytus dokumentus, patvirtinančius faktą, kad skolininkas neturi privalomojo registruoti turto, taip pat dokumentus, įrodančius bent vieną iš šių faktų:

29.1. iš skolininko nepavyko išieškoti pakankamai turto kreditorių reikalavimams patenkinti byloje su tais kreditoriais;

29.2. mokesčio mokėtojui skolinga įmonė yra nemoki.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1K-311](#), 2012-09-19, *Žin.*, 2012, Nr. 110-5615 (2012-09-22), i. k. 1122050ISAK001K-311

Nr. [1K-434](#), 2014-12-05, *paskelbta TAR 2014-12-12, i. k. 2014-19583*

30. Mokesčio mokėtojas gali surinkti šių taisyklių 15.2 ir 29 punktuose nurodytus dokumentus pats arba per įgaliotą asmenį.

31. Reikalavimas mokesčio mokėtojui turėti šiose taisyklėse nurodytus dokumentus, įrodančius skolų beviltiškumą ir mokesčio mokėtojo pastangas atgauti tokias skolas, netaikomas, jeigu pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatas tokių dokumentų mokesčių mokėtojas negali gauti. Reikalavimas mokesčio mokėtojui turėti šiose taisyklėse nurodytus dokumentus, įrodančius

skolininko mirties ar išregistravimo faktą, netaikomas, jeigu mokesčių administratorius pagal su atitinkamų registrų tvarkytojais sudarytų sutarčių arba Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatas tokius faktus gali patikrinti duomenų bazėse.

Priedo pakeitimai:

Nr. [1K-188](#), 2010-06-10, Žin., 2010, Nr. 70-3480 (2010-06-17), i. k. 1102050ISAK001K-188

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Įsakymas

Nr. [1K-099](#), 2006-03-08, Žin., 2006, Nr. 30-1071 (2006-03-16), i. k. 1062050ISAK001K-099

Dėl finansų ministro 2002 m. vasario 11 d. įsakymo Nr. 40 "Dėl Skolų beviltiškumo ir pastangų šioms skoloms susigrąžinti įrodymo bei beviltiškų skolų sumų apskaičiavimo tvarkos patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Įsakymas

Nr. [1K-189](#), 2008-05-27, Žin., 2008, Nr. 66-2515 (2008-06-10), i. k. 1082050ISAK001K-189

Dėl finansų ministro 2002 m. vasario 11 d. įsakymo Nr. 40 "Dėl Skolų beviltiškumo bei pastangų susigrąžinti šias skolas įrodymo ir beviltiškų skolų sumų apskaičiavimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Įsakymas

Nr. [1K-188](#), 2010-06-10, Žin., 2010, Nr. 70-3480 (2010-06-17), i. k. 1102050ISAK001K-188

Dėl finansų ministro 2002 m. vasario 11 d. įsakymo Nr. 40 "Dėl Skolų beviltiškumo bei pastangų susigrąžinti šias skolas įrodymo ir beviltiškų skolų sumų apskaičiavimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Įsakymas

Nr. [1K-145](#), 2011-04-14, Žin., 2011, Nr. 47-2231 (2011-04-21), i. k. 1112050ISAK001K-145

Dėl finansų ministro 2002 m. vasario 11 d. įsakymo Nr. 40 "Dėl Skolų beviltiškumo bei pastangų susigrąžinti šias skolas įrodymo ir beviltiškų skolų sumų apskaičiavimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Įsakymas

Nr. [1K-311](#), 2012-09-19, Žin., 2012, Nr. 110-5615 (2012-09-22), i. k. 1122050ISAK001K-311

Dėl finansų ministro 2002 m. vasario 11 d. įsakymo Nr. 40 "Dėl Skolų beviltiškumo bei pastangų susigrąžinti šias skolas įrodymo ir beviltiškų skolų sumų apskaičiavimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Įsakymas

Nr. [1K-434](#), 2014-12-05, paskelbta TAR 2014-12-12, i. k. 2014-19583

Dėl finansų ministro 2002 m. vasario 11 d. įsakymo Nr. 40 „Dėl Skolų beviltiškumo bei pastangų susigrąžinti šias skolas įrodymo ir beviltiškų skolų sumų apskaičiavimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo